

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شماره ۱۹۶ - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال هفتم

شنبه ۱۱ آبان ماه ۱۳۳۰

شماره ۱۹۶

شماره مسلسل ۱۹۶

دور شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۹۶

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه ۱۵ آبان ماه ۱۳۳۰
فهرست مطالب:

- ۱- بیانات قبل از دستور آقایان نورالدین امامی، غلامرضا فولادوند، دکتر مجتهدی، دکتر طباطبائی بهادری و عمری
- ۲- اجرای مراسم تعلیف از طرف آقای ذکائی
- ۳- اختصار نظامنامه آقای آشتیانی زاده بعنوان ماده ۹۰ آئین نامه وظایف از آقای ناظر زاده
- ۴- بقیه مذاکره بودجه ۱۳۳۰ مجلس شورای ملی
- ۵- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس ساعت ده و پنج دقیقه صبح بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱) بیانات قبل از دستور آقایان نورالدین امامی - غلامرضا فولادوند - دکتر مجتهدی - دکتر طباطبائی بهادری و عمری

رئیسین - بواسطه تعطیل دیروز که روز ولادت اعلیحضرت همایون شاهنشاهی بود صورت جلسه امروز حاضر نشده چون دیروز جلسه و شب تعطیل بود و صورت مجلس حاضر نیست و بودجه مجلس جزو دستور است و چند نفر از آقایان هم تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند و صورت جلسه را در جلسه بعد که صورت مجلس حاضر شد قرائت میشود. آقای نورالدین امامی بفرماید
فراموشی - آقای نورالدین امامی آئین نامه را هم در تعلیف بفرماید.
رئیس - هنوز که شروع نکرده اند

نورالدین امامی - جناب آقای فراموشی با ارادت کاملی که خدمت آقا دارم خود آقا کمتر رعایت آئین نامه را بفرمایید و بشفادت خود آقا بنده یکی از اشخاصی هستم که مقید با اجرای آئین نامه مجلس هستم (صحیح است) (فراموشی - حالا می بینیم) دیروز روز چهارم آبان و مصادف با مولود مسعود اعلیحضرت همایون شاهنشاه محبوب و جوانی بخت ما بود و ده سال دوره سلطنت اعلیحضرت مامصادف با روز های بهرانی و خسارتناک ملت ایران بود (صحیح است) این یادشاه محبوب و عزیز ما تمام رنجها و مشقتها را خودش تحمل نمود و ملت را بصراط مستقیم هدایت کرد (صحیح است) و از گردنهای خطرناکی نجات داد (صحیح است) ملت ایران فدای کاری و از جان گذشتگی شاهنشاه محبوب خود را هیچ موقع فراموش نخواهد کرد (صحیح است)

است) و تاریخ بهمازهاران سال فدای کاری این شاهنشاه را همیشه باقلم طلائی درج خواهد کرد (صحیح است) بنده بنام یک نفر ایرانی و کالتا از طرف نمایندگان محترم مجلس شورای ملی این عهد بزرگ را به عموم ملت ایران تبریک عرض میکنم (صحیح است) بشفادت همکاران محترم بنده قبل از دستور خیلی کم مزاحم میشوم امروز بنده چند کلمه عرض دارم که در دوره ۱۰ هم یک روز از پشت این تریبون بهر آقایان رسانیدم و آن این بود که مملکت را مرد اداره می کند (فراموشی - باستانهای هلند) رجال مملکت را اگر ما بنا باشد لجن مال بکنیم دیگر مردمی برای خدمتگذاری باقی نمی ماند در کابینه آقای منصور الملک وزیر خارجه ایشان موقع معرفی در ایران نبود یک روز تصادفاً جلسه خصوصی بود آقای ملاح وزیر خارجه کابینه آقای منصور الملک برای اولین روز بمجلس شورای ملی آمد و روز آقای ملاح بجلسه خصوصی حقیقه طوری مرا متقلب کرد و متأثرم نمود که بشفادت خود آقایان بنده چند کلمه آنجا بحال تأثر صحبت کردم هیچ موقع آذربایجانی نمیتواند خدمات آقای حسین علاه را فراموش بکند (صحیح است) در آن روز های بهرانی و خطرناک که هر ساعت یک دستورات ضدوقتیضی به او داده میشد یک تنه این پیرمرد ایستادگی کرد و بشفادت تمام آقایان و تمام ملت ایران هیچ موقع آذربایجانی این خدمات را فراموش نمی کند (فراموشی - مربوط به آذربایجان نیست مربوط به تمام ایران است) یک موضوع دیگر هم جناب آقای فراموشی توجه بفرمایید ما در این چند ساله تجربه کرده ایم که هر موقع خواستند در مملکت یک بهرانی فراهم بیاورند شروع کردند باین که دستکامهای ما را لجن مال بکنند (آشتیانی زاده - ماده ۹۰ خود دستگاه

ما لجن مال هستند) یکی از دستکامهای ما شهربانی است شهربانی نواقص خیلی زیادی دارد شهربانی باسبان کم دارد وسیله ندارد هیچ چیز ندارد ولی همین دستگاه ناقص و فاسد بقول بعضی ها در خیلی روزها با بهماهدت و به مملکت خدمت کرده است (صحیح است) شهربانی افسران از جان گذشته و فدا کار زیاد دارد (دکتر طباطبائی - آقا خود رئیس شهربانی گفته که این دستگاه فاسد است) اگر دستگاه ما ناقص است اگر یک فرد بد است اگر یک فرد خائن است آن یک فرد را باید گرفت و مجازات کرد و الا دستگاه خراب نیست همین دستگاه ناقص برای حفظ جان و مال آقا جانفشانی کرده آقای نوهی را عرض می کنم (صحیح است) دستگاه را باید تکمیل کرد و رفع نواقص کرد و دزد را هم باید گرفت و معاکمه اش کرد و نیابستی تمام دستگاه را لجن مال کرد آقای رئیس شهربانی خودش یک افسر تحصیل کرده و جوان و افسر خدمتگذاری است ممکن است برای ایشان هم یک سوء تفاهمی شده باشد و در نتیجه همین سوء تفاهم افسران عالی مقام شهربانی دلسرد شده اند من دیروز با ایشان صحبت کردم ایشان گفتند آنطوریکه من گفته ام و نظرم بود در خارج بنامعکاس داده شده من گفتم یک عده اشخاصی هستند که ناصالانند باید آنها را از آنجا بیرون کرد و الا دستگاه شهربانی حافظ جان و مال و ناموس مردم است و ما هزاران مرتبه برای حفظ مملکت از این دستگاه ناقص استفاده کرده ایم یک موضوع دیگر دستگاه دادگستری ما است آقا این دستگاه دادگستری ما (فراموشی - برای یا بهال کردن خون و مال و حق مردم دستگاه بسیار خوبی است) جناب آقای فراموشی استدعا می کنم توجه بفرمایید (دکتر طباطبائی خواهش می کنم از دادگستری دفاع نکنید) هر جا نقص بود اصلاح کنید دادگستری ما یک

برسد و از این نقطه نظر زمانی که ممکن است بیوقت وارد بیرون جلوگیری بشود (احسن)

رئیس - آقای بهادری

آشتیانی زاده - ماده ۹۰ قرآن فراموش نشود

رئیس - هنوز وارد دستور نشده ایم.
بهادری - چند هفته قبل که با زوار میانه ضمه حریق واقع گشت جریان آنرا با استعمار نمایندگان معتمد رسانیدم بلافاصله شخصاً به محل رفته حضوراً واقعه دلخراشی که چند هزار نفر بیچاره و بیجانان را مشاهده با اهالی دلداری و امیدواری داده بهرام دولت معتمدش کردم فوراً با جناب آقای نخست وزیر ملاقات جریان معروض مقرر فرمودند در هیئت دولت حضور بهم رسانیده تصمیم مقتضی اتخاذ شود متأسفانه نتیجه از جلسه هیئت نشد مجدداً خدمتشان رسیدم دستور فرمودند کمیسیونی تحت نظر آقای حکیم الدوله وزیر مشاور با حضور رؤسای بانکها تشکیل تصدیقات فوری اتخاذ چند جلسه کمیسیون تشکیل تصدیقات همی اتخاذ شد از زحمات و مساعدتهای جناب آقای حکیم الدوله که سکوشش زیادی فرمودند سیاستگذاران متأسفانه تصمیم کمیسیون بانظر مخالف آقای وزیر دارائی در برابر نتیجه مطلوبه حاصل نگردید

تقاضای بنر واستعداد می نمایند تمنا دارم دولت هر چه زودتر توجه حاصل مقبول دستور فرمائید بنر مورد تقاضا را در اختیار قرار دهیم سراب گرم بود و سایر مناطق آذربایجان بگذرانند.
بقیه وقت را با اجازه آقای رئیس به آقای عامری تقدیم می کنم.
رئیس - آقای عامری
عامری - بنده هم از مدتی پیش استدعا کرده بودم که در وقتیکه به بنده وقت بدهند در نظر داشته و حتی خود را زهدار می دانستم به نمایندگی از طرف مردم و به پیروی از احساسات مردم از آقای مکی رفیق و همکار عزیزما بیش از اینها قدر دانسی بشود (صحیح است) بنده انتظار داشتم آن روزی که گزارش آقای مکی در مجلس مطرح می شد از زحمات وفدا کارهای ایشان تقدیر بکنند (صحیح است) هر چند آقای آشتیانی زاده در آن جلسه ۲۳ مهر یک اظهاراتی کردند و آقای مکی آن را هم نخواست قبول بکنند برای اینکه خاطر آقایان باشد در صورت جلسه هم هست و من آن روز نبودم آقای مکی گفته بودند که اگر من سهمی داشته ام مال همه آقایان بوده است (مکی) - حقیقت هم بطوریکه بنده مأمور بودم مأمور آقایان بودم این هم از مزایای اخلاقی و صفات برجسته آقای مکی است بنده می دانم چون ایشان آشنا به علم و ادب هستند

تواضع کند هر چند گزین نهد شاخ پر میوه سر بر زمین (صدرزاده) - ما هم باید حق خود را ادا کنیم) هر چه قدر که مرد بالاد است است بآن اندازه وزن تر می شود و همان نسبت فرعون تر می شود ایشان هم چون خودشان آشنا باین مطلب هستند بواسطه همان حس فروتنی نخواست حتی سهم زیادتری برای خودشان قائل بشوند اینهم از آن چیزهایی بوده که بنده وظیفه دار بودم اگر فرصتی بدست آردم از این مزایای اخلاقی ایشانهم اظهار تشکر و قدر دانسی کنم بنظر بنده آنچه که از دور دیدم آقای مکی را آن جوری که همه شهرت دادند و آنجور که همه می گویند مثلاً یک سرباز فدا کار من مقامشان را خیلی بالاتر از سرباز فدا کار میدانم چون آنجائی که لازم بقدا کاری بود مثلاً یک سرباز فدا کاری کردند (صحیح است) و چیزی که مخصوصاً مرا وادار می کند که بیش از همه چیز از آن تقدیر بکنم این است که بدون هیچ گونه شائبه ای عملیات ایشان بستگی بدسته یا سیاست یا جمعیتی نداشت آنچه را که کردند صرفاً از روی تعصب و فرورملی وحس وطنپرستی بود (صحیح است) ولی در عین حال یک صفت ممتاز دیگر هم من از ایشان یاد دارم و آن این بود که مثل یک افسر سیاست مدار با تدبیری نوعی وظیفه را انجام دادند که کوچکترین زحمتی از برای مملکت ایجاد نشد صوری توانسته بودند جذب قلوب مردم را بکنند در موقعی که ممکن بود اشکالی پیش بیاید و با بایک اشاره بابا یک تمصب آنجا که ممکن بود کار گرها بواسطه فرورم ملی یا تمسبات ملی یک سر کبی بکنند در صورتیکه با اشاره ایشان یا با نصیحت ایشان بطوریکه در بدید بلافاصله می رفتند بمنزله ایشان یا سرکارشان حاضر می شدند که هیچگونه زحمتی برای کشور ایجاد نکنند علاوه بر این یک صفت قدیمی ایرانی را هم ایشان دارند که من خیلی خوشوقت شده ام در موقعی بود که آن آقایان حاضر شدند ایران را ترک بکنند آنجا هم باز یک صفت قدیمی ایران را بکار بردند و با نهایت محبت و عطوفت و همان نوازی رفتار کردند بطوری که من در روز نامه خواندم وقتی که رسیدند به لندن مستر راس گفته بود که با نهایت شرافتمندی با ما رفتار شد و مخصوصاً اسم هم برده بود اینها بنده را وادار کرد که مخصوصاً اینجا به نمایندگی از طرف ملت ایران و مجلس شورای ملی از زحمات و خدمات و حتی فدا کاری مخصوصاً حسن تدبیر و سیاست همکار عزیزم اظهار تشکر کنم و سلامت و سعادت ایشانرا برای آئین مملکت می خواهم (مکی) - خیلی تشکر می کنم بنده کوچکتر از این هستم که مورد این همه لطف واقع شوم) بنده اینرا فرض بر ذمه خود می دانستم به نمایندگی ملت ایران از جنابالی تشکر بکنم و یکی هم راجع به قضات اگر آقایان اجازه فرمائید چون اینجا مذاکراتی شد واستناد به نظر بنده کردند مطالبی عرض کنم بنظر من متأسفانه نفس همیشه از بالا است ایلهی دیداشتری بجز آنکه گفت نقش همه کج است چرا گفت اشتر که اندرین بیحکامه عیب نقاش میکنی هشدار

عرض کردم که نفس همیشه از بالا است رفتی که هیچ شرطی برای زمامداری در مملکت نباشد هر کس را دستش را بگیرند بیاورند در دولت بگذارند همین می شود بنده مسالها در عدلیه بودم بعضی از قضات بسیار شرافتمند و پاکدامن هستند که هیچ چیز هیچ جور حتی گرسنگی ابداً دامن آنهارا آلوده نگرداند اما با کور زوانی میباشند کوچک بدون اطلاع خودشان حق میدهند که هر گونه مداخله بکنند و هیچ گونه مصونیتی برای قضات قائل نشوند در نتیجه همین طور می شود که از قضاتش نبشود انتظار بیشتری داشت الان در همین دادگستری که آقایان خوبش نمی دانند قضات شرافتمندی هستند که سالها با نهایت پاکدامنی خدمت می کنند و الله من قاضی را دیدم که یک حیاط کوچککی که دو اطراف داشت یک وقتی من رفتم دیدمش دیدم از سقف اجافش آبی می چکید اجاق دیدم دیگری هم انداخت حقه بتواند بنده برود در زمستان گوشه همان اطراف خریدم بود و در تمام مدت عرش هیچکس نتوانسته بود کوچکترین تهنیتی یا برتر این گونه تفضات هم در عدلیه داریم و امثالش هم خیلی زیاد است (شوشتری) - آقا قاضی عم داریم آقای عامری که همان را میخواستند به جعل هزار تومان پول تبرئه کنند چهار صد میلیون تومان زمینهای اطراف طهران را میخواستند از بیخ ببرند (در دسته و طبقه ای اشخاص خوب هستند به هم توشان میدی می شود و اما در دادگستری بدشان با تمام این گرسنگی کمتر است همین دیوان کشور را که مانده می بینیم چرا برای اینکه وزرائی پیدا شدند روی خصوصیت و روی رفیق بازی اشخاصی را که هیچ صلاحیت نداشتند فرستادند به دیوان کشور و در آنجا وارد کردند اگر این رفیق بازی وزراء نباشد و اشخاصی که شایستگی ندارند بر تندی دیوان کشور این طور نمی شود دیوان کشور یاد دیوان نیز سابق باید از بطوری که در همه جای دنیا معمول است یک مجمع علمی باشد وقتی که آقایان تشریف می آورند آنجا آقای دکتر معظی آقای دکتر هدایتی آقایان می دانند که در دیوان کشور اگر بوردت یک عضو میز هم را میخوانند لاسنت میباید مثل یک تزی است که انسان لذت میبرد بخواند و اما اینجا یک کاری کردند هر کس را که از هر جا برداشتن و خواستند اظهار لطفی در باره اش بکنند یک حکم قاضی دیوان کشور بدستش میدهند دیوان نیز راننده نمیدانم مدتاً با زنده شده دارد ما نداریم اینقدر قاضی که شایستگی دیوان کشور داشته باشد و بگذاریم که این ده تا شصت را تشکیل بدهند (شوشتری) - پس اینها چه دردم می خوردند؟ خوب این تصدیق وزراء است که هر کسی را خواستند از سر کار برداشتن و بکنند بیخ خود بعباش گذاشتند بایستی که دولت ها را اصلاح بکنند آنها هم اصلاح می شوند یک با ددافتی برای بنده فرستادند که بیخونم اگر آقایان اجازه فرمائید من این حرفها در مجلس گفته خود بکشید من را مجلس نیست اینجا

رئیس - ما طرحی تقدیم کردیم باید مطرح شود
رئیس - مطالبش را بفرمائید
عامری - این را آقای ناظرزاده فرستاده اند که بنده بیخونم چون ایشان برای صحبت وقت ندارند (این طور فرات رفتند) در جلسه قبل بنده ضمن نام فحش هائی که من شنیده ام مال عرق فروش ها است

رئیس - این را یکی از همکاران ایشان فرستاده است
شوشتری - نیکندارم آقایان باید با وجود وقت نداشتن نام فحش هائی که من شنیده ام مال عرق فروش ها است
رئیس - این را یکی از همکاران ایشان فرستاده است
شوشتری - نیکندارم آقایان باید با وجود وقت نداشتن نام فحش هائی که من شنیده ام مال عرق فروش ها است

رئیس - این را یکی از همکاران ایشان فرستاده است
شوشتری - نیکندارم آقایان باید با وجود وقت نداشتن نام فحش هائی که من شنیده ام مال عرق فروش ها است
رئیس - این را یکی از همکاران ایشان فرستاده است
شوشتری - نیکندارم آقایان باید با وجود وقت نداشتن نام فحش هائی که من شنیده ام مال عرق فروش ها است

رئیس - این را یکی از همکاران ایشان فرستاده است
شوشتری - نیکندارم آقایان باید با وجود وقت نداشتن نام فحش هائی که من شنیده ام مال عرق فروش ها است
رئیس - این را یکی از همکاران ایشان فرستاده است
شوشتری - نیکندارم آقایان باید با وجود وقت نداشتن نام فحش هائی که من شنیده ام مال عرق فروش ها است

شد و منجر بشیر رژیم گردید این بدون انگشت خارجی نبود این انگشت سیاست خارجی تویش بود و بعد ما باین نکته توجه کردیم یعنی سوء ملت ایران توجه کردند که اصل موضوع مربوط باشد قرارداد ملی بود اشخاصی در این قرارداد ملی شای سهم و نقش های بزرگی بازی که در وقت و بنده مستقیم در این موقع که ملت ایران بهر نوری می خواهد خیال کنید دارای یک ایده آل شده و این ملت یک هدف پیدا کرده و آن موضوع ملی شدن نفت است مسلماً باید این اشخاص هم شان بر کنار بشوند آقای کاطمی بقول خودشان سفیر کبیر بوده اند آقای ملا

وزارت دربار این نقش استواری که این مرد مکی حواسند راجع به پیشبرد این کاشانی اینجا صحبت بکنند چاره فراموشی که من اسم آنها را الان نمی گویم تصمیم گرفته بودند که این شخص را از بالای سر سررا باس بپندارند نوی سرسرا (شوشتری) اما نداشتند خدا توفیق بدهد آقای مقانی را که نگذاشتند (چند نفر از نمایندگان - کسی ما بودند) حالا بنده اسم نیبرم ملاحظه فرمودید اینجا تعلق است متعلقین حاضرند برای اینکه مورد التفات و ملاحظه واقع بشوند جناب بکنند فساد بکنند قتل بکنند مگر آقایان دوره بیست ساله را فراموش کرده اند آقای جم یکی از اشخاص ...

رئیس - آقای آشتیانی زاده موضوع خارج نشود شما صحبتی در جلسه پیش کردید امروز آقایان در جواب شما اظهاراتی کردند اگر سوء تعبیری کرده اند در دفع آن توضیح بدهید شما با اشخاص چکار دارید

آشتیانی زاده - اینها همه شان رئیس - اگر صحبت های دیگری دارید ممکن است قبل از دستور صحبت بکنید

آشتیانی زاده - اما اینکه آقای و کتر جمعیتی فرمودند که راجع بر حاکمیت و دربار اینجا صحبت هائی میشود بنده خودم از یک بیت روحانیت هستم و هیچگاه در پشت این تریبون زبان بنده لال که اگر بر ضد روحانیت کله ای صحبت کرده باشم (فراموشی - روحانیت ولی هر آخوندی روحانی نیست) این صورت جلسات است آقایان توجه فرمایند اماراج بدربار راجع به شخص اعلیحضرت قدر قدرت همایون شاهنشاهی بنده تا باین یک کله حرنی که ملیه متعلق ایشان و مملکت باشد تکفیر ولی تعلق نمی گویم بنده مستقیم به حضرت زین العابدین هستم اما تعلق نمی گویم چنانچه بیست سال دیدید به پدر همین مرد متبرک و شاه امروز ماهین رجالی که باز شما امروز از آنها تقویت بکنید تعلق گفتند و روزی که از ایران بیرونش کردند گفتند الخیر فی واقع یادان هست شما فرشتگان بیش او همی گفتید سزار سال زور باد هم سلطان را - بریخت چنگش و فرسوده کشت داندانش چو تیز کرد بر او مرگ چنگ و دندان را و تعلق آقا چرا می گویند؟ چرا اینقدر تعلق و چاپلوسی میکنند؟ بنده فراموش نمیکنم که بعد از واقعه روز ۱۵ بهمن این سید بزرگوار این مرد شریف این مرد مبارز و دلیر همین آقای حائریزاده (فراموشی - چرا تعلق میکنی؟) بنده اینطور تعلقها را حاضر بگویم آقای حائریزاده که به بنده سمت سفارت گیری می دهد نه سمت

رئیس - آقای آشتیانی زاده موضوع خارج نشود شما صحبتی در جلسه پیش کردید امروز آقایان در جواب شما اظهاراتی کردند اگر سوء تعبیری کرده اند در دفع آن توضیح بدهید شما با اشخاص چکار دارید

آشتیانی زاده - اینها همه شان رئیس - اگر صحبت های دیگری دارید ممکن است قبل از دستور صحبت بکنید

آشتیانی زاده - اما اینکه آقای و کتر جمعیتی فرمودند که راجع بر حاکمیت و دربار اینجا صحبت هائی میشود بنده خودم از یک بیت روحانیت هستم و هیچگاه در پشت این تریبون زبان بنده لال که اگر بر ضد روحانیت کله ای صحبت کرده باشم (فراموشی - روحانیت ولی هر آخوندی روحانی نیست) این صورت جلسات است آقایان توجه فرمایند اماراج بدربار راجع به شخص اعلیحضرت قدر قدرت همایون شاهنشاهی بنده تا باین یک کله حرنی که ملیه متعلق ایشان و مملکت باشد تکفیر ولی تعلق نمی گویم بنده مستقیم به حضرت زین العابدین هستم اما تعلق نمی گویم چنانچه بیست سال دیدید به پدر همین مرد متبرک و شاه امروز ماهین رجالی که باز شما امروز از آنها تقویت بکنید تعلق گفتند و روزی که از ایران بیرونش کردند گفتند الخیر فی واقع یادان هست شما فرشتگان بیش او همی گفتید سزار سال زور باد هم سلطان را - بریخت چنگش و فرسوده کشت داندانش چو تیز کرد بر او مرگ چنگ و دندان را و تعلق آقا چرا می گویند؟ چرا اینقدر تعلق و چاپلوسی میکنند؟ بنده فراموش نمیکنم که بعد از واقعه روز ۱۵ بهمن این سید بزرگوار این مرد شریف این مرد مبارز و دلیر همین آقای حائریزاده (فراموشی - چرا تعلق میکنی؟) بنده اینطور تعلقها را حاضر بگویم آقای حائریزاده که به بنده سمت سفارت گیری می دهد نه سمت

رئیس - آقای آشتیانی زاده موضوع خارج نشود شما صحبتی در جلسه پیش کردید امروز آقایان در جواب شما اظهاراتی کردند اگر سوء تعبیری کرده اند در دفع آن توضیح بدهید شما با اشخاص چکار دارید

رئیس - آقای آشتیانی زاده موضوع خارج نشود شما صحبتی در جلسه پیش کردید امروز آقایان در جواب شما اظهاراتی کردند اگر سوء تعبیری کرده اند در دفع آن توضیح بدهید شما با اشخاص چکار دارید

آشتیانی زاده - اینها همه شان رئیس - اگر صحبت های دیگری دارید ممکن است قبل از دستور صحبت بکنید

آشتیانی زاده - اما اینکه آقای و کتر جمعیتی فرمودند که راجع بر حاکمیت و دربار اینجا صحبت هائی میشود بنده خودم از یک بیت روحانیت هستم و هیچگاه در پشت این تریبون زبان بنده لال که اگر بر ضد روحانیت کله ای صحبت کرده باشم (فراموشی - روحانیت ولی هر آخوندی روحانی نیست) این صورت جلسات است آقایان توجه فرمایند اماراج بدربار راجع به شخص اعلیحضرت قدر قدرت همایون شاهنشاهی بنده تا باین یک کله حرنی که ملیه متعلق ایشان و مملکت باشد تکفیر ولی تعلق نمی گویم بنده مستقیم به حضرت زین العابدین هستم اما تعلق نمی گویم چنانچه بیست سال دیدید به پدر همین مرد متبرک و شاه امروز ماهین رجالی که باز شما امروز از آنها تقویت بکنید تعلق گفتند و روزی که از ایران بیرونش کردند گفتند الخیر فی واقع یادان هست شما فرشتگان بیش او همی گفتید سزار سال زور باد هم سلطان را - بریخت چنگش و فرسوده کشت داندانش چو تیز کرد بر او مرگ چنگ و دندان را و تعلق آقا چرا می گویند؟ چرا اینقدر تعلق و چاپلوسی میکنند؟ بنده فراموش نمیکنم که بعد از واقعه روز ۱۵ بهمن این سید بزرگوار این مرد شریف این مرد مبارز و دلیر همین آقای حائریزاده (فراموشی - چرا تعلق میکنی؟) بنده اینطور تعلقها را حاضر بگویم آقای حائریزاده که به بنده سمت سفارت گیری می دهد نه سمت

رئیس - آقای آشتیانی زاده موضوع خارج نشود شما صحبتی در جلسه پیش کردید امروز آقایان در جواب شما اظهاراتی کردند اگر سوء تعبیری کرده اند در دفع آن توضیح بدهید شما با اشخاص چکار دارید

آشتیانی زاده - اینها همه شان رئیس - اگر صحبت های دیگری دارید ممکن است قبل از دستور صحبت بکنید

آشتیانی زاده - اما اینکه آقای و کتر جمعیتی فرمودند که راجع بر حاکمیت و دربار اینجا صحبت هائی میشود بنده خودم از یک بیت روحانیت هستم و هیچگاه در پشت این تریبون زبان بنده لال که اگر بر ضد روحانیت کله ای صحبت کرده باشم (فراموشی - روحانیت ولی هر آخوندی روحانی نیست) این صورت جلسات است آقایان توجه فرمایند اماراج بدربار راجع به شخص اعلیحضرت قدر قدرت همایون شاهنشاهی بنده تا باین یک کله حرنی که ملیه متعلق ایشان و مملکت باشد تکفیر ولی تعلق نمی گویم بنده مستقیم به حضرت زین العابدین هستم اما تعلق نمی گویم چنانچه بیست سال دیدید به پدر همین مرد متبرک و شاه امروز ماهین رجالی که باز شما امروز از آنها تقویت بکنید تعلق گفتند و روزی که از ایران بیرونش کردند گفتند الخیر فی واقع یادان هست شما فرشتگان بیش او همی گفتید سزار سال زور باد هم سلطان را - بریخت چنگش و فرسوده کشت داندانش چو تیز کرد بر او مرگ چنگ و دندان را و تعلق آقا چرا می گویند؟ چرا اینقدر تعلق و چاپلوسی میکنند؟ بنده فراموش نمیکنم که بعد از واقعه روز ۱۵ بهمن این سید بزرگوار این مرد شریف این مرد مبارز و دلیر همین آقای حائریزاده (فراموشی - چرا تعلق میکنی؟) بنده اینطور تعلقها را حاضر بگویم آقای حائریزاده که به بنده سمت سفارت گیری می دهد نه سمت

رئیس - آقای آشتیانی زاده موضوع خارج نشود شما صحبتی در جلسه پیش کردید امروز آقایان در جواب شما اظهاراتی کردند اگر سوء تعبیری کرده اند در دفع آن توضیح بدهید شما با اشخاص چکار دارید

آشتیانی زاده - اینها همه شان رئیس - اگر صحبت های دیگری دارید ممکن است قبل از دستور صحبت بکنید

آشتیانی زاده - اما اینکه آقای و کتر جمعیتی فرمودند که راجع بر حاکمیت و دربار اینجا صحبت هائی میشود بنده خودم از یک بیت روحانیت هستم و هیچگاه در پشت این تریبون زبان بنده لال که اگر بر ضد روحانیت کله ای صحبت کرده باشم (فراموشی - روحانیت ولی هر آخوندی روحانی نیست) این صورت جلسات است آقایان توجه فرمایند اماراج بدربار راجع به شخص اعلیحضرت قدر قدرت همایون شاهنشاهی بنده تا باین یک کله حرنی که ملیه متعلق ایشان و مملکت باشد تکفیر ولی تعلق نمی گویم بنده مستقیم به حضرت زین العابدین هستم اما تعلق نمی گویم چنانچه بیست سال دیدید به پدر همین مرد متبرک و شاه امروز ماهین رجالی که باز شما امروز از آنها تقویت بکنید تعلق گفتند و روزی که از ایران بیرونش کردند گفتند الخیر فی واقع یادان هست شما فرشتگان بیش او همی گفتید سزار سال زور باد هم سلطان را - بریخت چنگش و فرسوده کشت داندانش چو تیز کرد بر او مرگ چنگ و دندان را و تعلق آقا چرا می گویند؟ چرا اینقدر تعلق و چاپلوسی میکنند؟ بنده فراموش نمیکنم که بعد از واقعه روز ۱۵ بهمن این سید بزرگوار این مرد شریف این مرد مبارز و دلیر همین آقای حائریزاده (فراموشی - چرا تعلق میکنی؟) بنده اینطور تعلقها را حاضر بگویم آقای حائریزاده که به بنده سمت سفارت گیری می دهد نه سمت

این فکر که از مطالب جلسه قبل اطلاع داریم، اگر بکنفر خارجی بپردازیم اینجانبان بنشینند و این مطلب را بشنوند. میبندند که مجلس شورای ملی با این توسعه و با این وضعیت و با این سرو سامان و با این مطبوعه بمجموعه اینکه بگردد و پیشش شود و تعطیل شد اصلاح صورت مجلس موقوف و باطل می شود و بعداً هم شی - اصل حق می افتد. این درست نیست به عقیده بنده و قبل از هر گونه عملی مجلس شورای ملی باید کارهای مجلس را اول مقدم بدارد؛ در این شکی نیست و برای مقدم داشتن کارهای مجلس و مقدم داشتن صورت مجلس هم دیگر این ماسینها بنظر من کافی نیست و باید قبل از هر کار فکر یک ماسین کرد. حالا کوچک یا بزرگ دیگر بنده ارزشش و استعدادش را نمیدانم؛ اگر اینکار را نکنند و اساساً این مطبوعه منتقل بشود بیک جای دیگر و ما بیک مطبوعه مادی هم مراجعه کنیم اساساً برای ما هیچ مورد اشکال نخواهد بود چون بهر مطبوعه مادی هم که مراجعه کنیم این کار را باین صورت برای ما انجام میدهد. اما راجع بمطابع دیگر که آقای صفوی فرمودند منحصراً بکارگرهای معاین نیست بطور کلی بنظر من سلوک مملکت در نحوه تعیین حقوق و سایر امور نسبت بکارگراها شکل مناسبی ندارد. بنده کارگر ایرانی را بقدری با شرف میدانم که تا وقتی کارد باستخوانش نرسد مجال است که برضد مملکت و ملت سرو صدا کند (صحیح است) هر وقت که شامی بینید بین کارگراها سروصدا بلند شده و در یک گوشه ای یک اشکالی پیدا میکند و یک

سروصدائی میدهند بلافاصله بروید رسیدگی کنید می بینید دو ماه است؛ سه ماه است پیش از مدت مهود که بنده دیگر نمیدانم؛ بانها حقوق نرسیده است البته شما می دانید که کارگری که کار میکند حقوق میبخواهد و البته باید حقوق او را تماماً مقدم بر تمام صنوف شمرد. این مسلم است. با این وضعیت اگر باز هم دیدید سرو صدا هست آنوقت باید عمل بر بی نظمی کرد و مادامی که جریان اینطور است بنده حق می دهم بآنرا از اینجهت بمقدم بنده باید مجلس شورای ملی بوزارت دارائی يك نامه مخصوصاً بنویسد و فشار هم بیاورد که آنچه نواقص مطابع و کارخانجات هست انجام بدهند ولی اگر بنا شد که مجلس مطبوعه داشته باشد چاپخانه داشته باشد دیگر نیشود گفت که يك دستگاه باین مفصلی و مجهزی را درش را ببندند ساکت باشد برای خاطر اینکه دیگران هم کار دارند البته اگر رفتند روی دست مردم اگر تشبث کردند اگر کار را از دست چاپخانه دیگر گرفتند آوردند، ولی اگر بنا شد مطبوعه شد لازم است مطبوعه و طایفش را انجام بدهد و کارش را بکند و بیکار نکرده. و اگر دیدید جناب عالی که بیکار میگرددند شما هم باید انتقاد بکنید

رئیس - آقای امامی اهری

امامی اهری - با توضیحاتی که جناب آقای شوشتری در قبال فرمایشات جناب آقای صفوی دادند بنده بیموردی دائم توضیح بدهم ولی چون نحوه پیشنهاد جناب آقای رضوی بکلی مخالف پیشنهاد

آقای صفوی بود یعنی خلاصه پیشنهاد آقای صفوی تقریباً دایر بود بر اینکه این دستگاه مجهز که مورد احتیاج مجلس هم هست و روی احتیاج هم ایجاد شده و باینجا رسیده و واقفاً هم زحمانی اشخاص کشیده اند و خودشان هم تقدیر کردند از زحمان که همتگان و کراز در هیئت رئیسه این مطلب بحث شده که باید این را تکلیف بکنیم و مطابق احتیاجات روز فراهم بکنیم که منظوری که جناب آقای رضوی هم پیشنهاد فرمودند و باید نظار هم این باشد و نه نظر آقای صفوی، تأمین بشود اما این قسمت تعرفه وزارت دارائی مورد ابتلا چاپخانه مجلس هم هست یعنی این را مال خدا می خواهیم که زودتر انجام شود باید بوزارت دارائی فشار آورد و تذکر داد والا طرز رفتار وزارت دارائی با چاپخانه مجلس همین همان رفتار است که با مطابع خصوصی میکنند اما در مورد پیشنهاد و نظر جناب آقای رضوی این قسمت را لازم میدانم عرض کنم که وقتی این صورت کل درآمد و هزینه و فاضل درآمد و خرید اساس چاپخانه مجلس را که در سال ۱۳۲۸ چاپ شده مورد مطالعه قرار بدهید ملاحظه خواهید فرمود که این مؤسسه تنها مؤسسه ایست که در حدود ۴۹ میلیون ریال درآمد داشته و قیمتش را هم مستهلك کرده والان هم يك سود ویژه ای دارد و در این حال برای تأمین منظور جناب عالی ماده ۶ را ملاحظه فرمائید در بودجه امسال که قید می کند؛ بوزارت دارائی اجازه داده میشود مبلغ سه میلیون و هفتصد هزار ریال از محل درآمد عمومی کشور برای تأسیسات

و شبکه برق مجلس و چاپخانه مجلس و خرید تراستور ماتور و تبدیل جریان تناوب بمداوم و خرید ماشین آلات چاپ و تکثیر در وجه کاربرد از مجلس بپردازد. منظور اینست که همان نظر حضرتعالی در این ماده تأمین شده و وقتی تصویب فرمودید عمل خواهد شد و این قسمتی هم که جناب آقای صفوی فرمودند قسمت عمده کار چاپخانه مجلس چاپ اوراق بهادار است (صحیح است) که در مجلس است والان هم مشغول چاپ اوراق قرضه ملی هستند که آنهم لازم بود که اینجا چاپ بشود و بعلاوه وجود يك چاپخانه مجهز در مملکت مایه آبروست منتهی این چاپخانه در اختیار مجلس قرار گرفته و مجلس که توانسته يك چنین احتیاجی را رفع کند باید بیشتر مورد تشویق و تحسین قرار بگیرد در هر حال پیشنهاد آقای رضوی را که مورد تأیید تمام آقایان نمایندگان است بنده امیدوارم که عملی بشود و حتی بعد از تکمیل چاپخانه مجلس امیدوارم در ظرف یکی دو ساعت مذاکرات مجلس چاپ بشود و در دسترس آقایان گذاشته شود.

تعیین موقع و دستور

جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - دیگر در ماده دوم کسی تقاضای اجازه اهم از موافق و مخالف نکرده است و پیشنهادی هم نرسیده، باید رای گرفت و چون عده کافی برای رای نیست بنابراین جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده مجلس بروز سه شنبه موکول میشود

فرهودی - دستور سؤالات است

(مجلس بهست دقیقه بعد از ظهر ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی - رضا حکمت